

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

В. Л. Шаран
Ініціали та прізвище

28 січня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи музичної герменевтики

Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

Спеціальність **025 Музичне мистецтво**

Освітня програма **Музичне мистецтво**

Статус дисципліни **варіативна**

Навчально-науковий **Інститут музичного мистецтва**

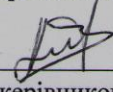
Кафедра **методики музичного виховання та диригування**

Мова навчання: **українська**

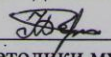
Дані про вивчення дисципліни:

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна, Вечірня	II	III	5/150	60	30	-	-	30	90	-	+	-

Робоча програма складена на основі освітньо-наукової програми та навчального плану підготовки третього освітньо-наукового рівня вищої освіти **доктора філософії (39 кредитів ЄКТС)**.

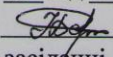
Розробник: В.В. Полога, кандидат філософських наук, доцент

Погоджено керівником групи забезпечення спеціальності:

 І.Л.Бермес, доктор мистецтвознавства, завідувач, професор кафедри методики музичного виховання та диригування

Схвалено на засіданні кафедри методики музичного виховання і диригування

Протокол № 12 від 23.12 2019 р.

Зав. кафедри І.Л. Бермес

Схвалено на засіданні науково-методичної ради навчально-наукового Інституту музичного мистецтва ДДПУ ім. Івана Франка

Протокол № 12 від 26.12 2019 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету

Протокол № 1 від 28.01 2020 р.

1. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є підготовка висококваліфікованих кадрів у сфері музичного мистецтва, здатних до осмислення новітніх концепцій сучасного музикознавства, зокрема, основ герменевтики та значення герменевтичного підходу у формуванні естетичної культури

Загальна мета – утвердити інтелектуальні засади та творчі принципи в музично-педагогічному житті аспіранта засобами осмислення новітніх музикознавчих структур.

Загальними компетентностями вивчення курсу «Основи музичної герменевтики» є :

- здатність до розуміння та глибокого аналізу світоглядного кола системних питань та соціокультурних явищ. Аналіз міждисциплінарних процесів; реалізація власного творчо-мистецького потенціалу в наукове дослідження;
- готовність до наукового пошуку; здатність до мистецького та філософського аналізу; сформованість особистісно-творчих здатностей дослідника; визначення мети, наукової новизни, завдань та стратегії дослідження.

Галузевими загальними компетентностями є:

- здатність до планування й апробації дослідження, яке шляхом проведення ґрунтовної роботи розширює межі знань, продукує нові інтерпретації, інноваційні методи, новий досвід в професійній мистецькій діяльності та виконавській практиці.

Галузевими спеціальними є:

- усвідомити розуміння музики як мистецтва, системи мислення, опанувати теорії її походження. Виокремити категоріально-філософське осмислення проблем музичної творчості, герменевтики, музичного семіозису в контексті філософії музики, соціокультурного буття музики в концепції музичного естезису. Продемонструвати здатність до осмислення питань про походження музики; сутності музики; музики як цінності життя, онтологічних та феноменологічних проблем філософії музики загалом. Вільно оперувати основними поняттями музичної герменевтики та впроваджувати їх в синтез систематизації проблем мистецтвознавства.

Програмними результатами навчання є:

Знання:

- взаємозв'язок між сферою теорії та практики музичного мистецтва;
- основні музикознавчі та філософські теорії щодо музичного мистецтва;
- вплив світоглядних орієнтирів суспільства на розвиток музики як виду мистецтва.

Уміння:

- здатність до філософського осмислення та аналізу герменевтичного феномену музики;
- вибудовувати системне розуміння онтології, феноменології та музичної герменевтики.

Здатності:

- до компаративного аналізу філософських, мистецтвознавчих, культурологічних досліджень і процесів в контексті осмислення наукових розвідок; до застосування наукових методів для виконання власного наукового дослідження.

2.ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчається після таких дисциплін як: «Філософія як досвід мислення», «Історія музичного мистецтва», «Основи музичного джерелознавства та архівістики», паралельно з «Музичним краєзнавством» чи «Соціокультурні виміри музичного мистецтва».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмними результатами навчання є:

- філософське осмислення та аналіз герменевтичного феномену музики;
- оволодіння новітніми музикознавчими знаннями, щодо гнучкості і критичності мислення в музично-творчій ініціативі;
- розвиток суспільно-адаптаційного потенціалу у сенсі розуміння герменевтичних структур музики;
- коректно визначати галузь застосування музичної герменевтики (інтерпретації, архітектоніки);
- узагальнювати результати використання герменевтичного підходу та його значення для наукового дослідження;
- аргументувати вибір того чи іншого методу у власній науковій діяльності.

Знання:

- методологічних основ визначення обдарованості;
- значення феномену інтерпретації в музиці та змісту архітектоніки;
- поняття музики як екзистенційної творчості.

Уміння:

- вільно оперувати філософськими категоріями;
- порівнювати мистецькі, філософські та соціальні процеси

Здатності:

- здатність до критичного аналізу, оцінювання і синтезу нових і складних ідей та критичне осмислення проблем музичної герменевтики.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється за такими шкалами оцінювання: національною, стобальною і ЄКТС. При цьому мінімальний рівень визначається за допомогою якісних критеріїв та їхнього трансформовання в мінімальну позитивну оцінку щодо використовуваної числової (рейтингової) шкали.

A (90 – 100) (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок): отримує аспірант, який виявив глибокі знання навчального матеріалу, повністю

відтворює програмний матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

Осмислює роль і значення герменевтичного кола у формуванні методичної культури музичного мистецтва. Характеризує теоретико-методологічні основи герменевтичного підходу, його принципи побудови в залежності від стилю епохи. Визначає основні понятійні характеристики інтерпретації та архітекτονіки. Дає визначення і аналізує аспект інтертекстуальності в музиці. Розуміє основні характеристики «нової» музичної герменевтики. Вдумливо та результативно працює з аудіозаписами та нотими текстами. Вміє вибудувати одну або кілька гіпотез, досліджуваної парадигми; вміє застосувати попередні знання для осмислення чи аналізу нових набутих результатів.

Знання аспіранта є глибокими, міцними, узагальненими; аспірант вміє застосовувати знання творчо.

В (82 – 89) (*вище середнього рівня з кількома помилками*): отримує здобувач, який виявив глибокі знання навчального матеріалу, повністю відтворює програмний матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, проте допускає незначні неточності в їх інтерпретації.

Осмислює роль і значення герменевтичного кола у формуванні методичної культури музичного мистецтва. Характеризує теоретико-методологічні основи герменевтичного підходу, його принципи побудови в залежності від стилю епохи. Визначає основні понятійні характеристики інтерпретації та архітекτονіки. Дає визначення і аналізує аспект інтертекстуальності в музиці. Розуміє основні характеристики «нової» музичної герменевтики. Вдумливо та результативно працює з аудіозаписами та нотими текстами. Вміє вибудувати одну або кілька гіпотез, досліджуваної парадигми; вміє застосувати попередні знання для осмислення чи аналізу нових набутих результатів.

Знання аспіранта є достатньо глибокими, міцними, узагальненими.

С (75 – 81) (*в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок*): отримує аспірант, який достатньо добре володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому основну та додаткову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаючи при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки в осмисленні ролі і значення герменевтичного кола у формуванні методичної культури музичного мистецтва. В характеристиці теоретико-методологічних основ герменевтичного підходу, його принципів побудови в залежності від стилю епохи. У визначенні основних понятійних характеристик інтерпретації та архітекτονіки. У визначенні і аналізі аспекту інтертекстуальності в музиці. У розумінні основних характеристик «нової» музичної герменевтики. У вдумливості та результативності праці з аудіозаписами та нотими текстами. У вмінні вибудувати одну або кілька гіпотез, досліджуваної парадигми; у вмінні

застосувати попередні знання для осмислення чи аналізу нових набутих результатів.

D (67 – 74) (*непогано, але зі значною кількістю недоліків*): отримує аспірант, який виявив недостатньо міцні знання навчального матеріалу, з певними труднощами відтворює програмний матеріал, рідко звертається до матеріалів, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; недостатньо орієнтується в осмисленні ролі і значення герменевтичного кола у формуванні методичної культури музичного мистецтва. В характеристиці теоретико-методологічних основ герменевтичного підходу, його принципів побудови в залежності від стилю епохи. У визначенні основних понятійних характеристик інтерпретації та архітекτονіки. У визначенні і аналізі аспекту інтертекстуальності в музиці. У розумінні основних характеристик «нової» музичної герменевтики. У вдумливості та результативності праці з аудіозаписами та нотими текстами. У вмінні вибудувати одну або кілька гіпотез, досліджуваної парадигми; у вмінні застосувати попередні знання для осмислення чи аналізу нових набутих результатів.

Аспірант демонструє достатній рівень сформованості умінь: аналізувати основні проблеми і питання філософії музики.

E (60 – 66) (*виконання задовольняє мінімальні критерії*): отримує здобувач, який виявив слабкі знання навчального матеріалу, важко відтворює програмний матеріал, зовсім не спирається на матеріали, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; слабо орієнтується в осмисленні ролі і значення герменевтичного кола у формуванні методичної культури музичного мистецтва. В характеристиці теоретико-методологічних основ герменевтичного підходу, його принципів побудови в залежності від стилю епохи. У визначенні основних понятійних характеристик інтерпретації та архітекτονіки. У визначенні і аналізі аспекту інтертекстуальності в музиці. У розумінні основних характеристик «нової» музичної герменевтики. У вдумливості та результативності праці з аудіозаписами та нотими текстами. У вмінні вибудувати одну або кілька гіпотез, досліджуваної парадигми; у вмінні застосувати попередні знання для осмислення чи аналізу нових набутих результатів.

Виконав задовільну кількість завдань із запропонованих видів навчальної роботи.

FX (35 – 59) (*з можливістю повторного складання*): виставляється аспіранту, який виявив незнання значної частини навчального матеріалу, допускає істотні помилки у відповідях на запитання, не вміє застосувати теоретичні знання семінарських занять; не орієнтується в осмисленні ролі і значення герменевтичного кола у формуванні методичної культури музичного мистецтва. В характеристиці теоретико-методологічних основ герменевтичного підходу, його принципів побудови в залежності від стилю епохи. У визначенні основних понятійних характеристик інтерпретації та архітекτονіки. У визначенні і аналізі аспекту інтертекстуальності в музиці. У розумінні основних характеристик «нової» музичної герменевтики. У вдумливості та результативності праці з аудіозаписами та нотими текстами. Не вміє

вибудувати одну або кілька гіпотез, досліджуваної парадигми; не вміє застосувати попередні знання для осмислення чи аналізу нових набутих результатів.

Аспірант демонструє недостатній рівень сформованості знань та умінь: аналізувати основні проблеми і питання філософії музики.

Не виконав усіх видів навчальної роботи.

F (0 – 34) отримує аспірант, який зовсім не володіє загальними та фаховими компетентностями, програмним матеріалом, що ускладнює орієнтацію в теоретичних аспектах навчальної дисципліни; не виконав усіх видів аудиторної та самостійної роботи.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання знань аспірантів відбувається згідно з видами навчальної роботи, які зобов'язаний виконати кожен аспірант: участь у семінарському занятті (доповідь на одне із питань плану заняття, доповнення до доповідей за іншими питаннями плану заняття, участь у дискусії та резюме за темою заняття); співбесіда (колоквіум) з лектором (фронтальна перевірка компетентності аспіранта). Зокрема, пропущені семінарські заняття (навчання за індивідуальним планом, відсутність з причини хвороби тощо) аспірант зобов'язаний відпрацювати у письмовій формі (тезовий виклад відповідей за планом заняття та резюме за темою заняття), здобуваючи тим самим можливість отримати певну кількість балів. Критерієм аналізу якості виконання завдань та його усне викладення є максимально влучна добірка наукової інформації з переведення у форму суджень чи тверджень. Оцінювання знань методом співбесіди (колоквіуму) з лектором визначає технологія ідентифікації компетентності аспіранта: обізнаності щодо змісту навчальної дисципліни; здатності розуміти принципи вирішення виокремлених філософських проблем.

Відповіді на семінарських заняттях; співбесіда з лектором; залік.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Роль і значення герменевтичного кола у формуванні методичної культури музичного мистецтва.

Дати визначення змісту, основних характеристик герменевтики як науки. Виокремити та проаналізувати основні питання становлення та розвитку герменевтичного підходу в філософському, психологічному та логіко-гносеологічному контекстах. Розуміння герменевтичного кола як принципу розуміння тексту. Осмислити в чому полягає зміст та основна ідея герменевтичного кола.

Тема 2. Теоретико-методологічні основи герменевтичного підходу в музичному мистецтві.

Основи формування естетичної культури особистості у професійному естетичному ставленні до мистецтва загалом. Виокремити герменевтичні теорії як способи інтерпретації художнього образу музичного твору. Сприйняття

художньої інформації та її залежність у розкритті смислової ваги мистецького твору. Виокремити педагогічні принципи до виконавської й педагогічної діяльності на основі герменевтичного підходу. Осмислити вплив філософської герменевтики, основним завданням якої є допомога в розумінні того, що поки не є зрозумілим. Дати визначення герменевтичного феномену як індивідуального погляду на людину, культуру, мистецтво.

Тема 3. Герменевтичний підхід. Принципи герменевтичного підходу у залежності від стилю епохи.

Що таке сучасна музична герменевтика? Її проблематика, основні завдання. Проаналізувати та співставити проблеми рефлексій музики, творчості та інтерпретації. Розвиток творчої особистості музиком. Філософія і музика.

Герменевтичний аналіз обраних музичних факторів, відповідні йому інтерпретаційні методики – виконавська інтерпретація в залежності від досвіду, настрою, творчої уяви, фантазії, натхнення..

Тема 4. Теорія, історія та методика музичної інтерпретації. Архітектоніка.

Сутність теорії інтерпретації та розуміння. Наукова думка В.Дільтея в осмисленні концепції герменевтики як мистецтва розуміння текстово-фіксованих життєвих проявів. Інтерпретатор та суб'єктивні фактори що впливають на зміст інтерпретації. Роль взаємозв'язку емоційного та раціонального. Абсолютна музика.

Архітектоніка – визначення поняття. Розмежування поняття архітектоніки і композиції. Музичний твір: «принцип» і «даність». Два види архітектоніки (базисний та арковий)

Тема 5. Інтертекстуальність в музиці.

Дати визначення поняття інтертекстуальності. Виокремити значення похідних тексту – контексту і підтексту. Осмислити специфіку інтертекстуальності в музичному мистецтві та історії музики на основі зв'язку між поняттями художнього факту та інтертексту. Подати визначення поняття – інтертекст. Виокремити його основні параметри. Інтертекстуальність як феномен взаємодії тексту з семіотичним культурним середовищем

Тема 6. «Нова» музична герменевтика.

Висвітлити основні напрямки наукової спадщини К.Дальхауза, а саме: науковий доробок, що стосується досліджень про композиторів епохи бароко, віденського класицизму, романтизму, ХХ ст., про теорію такту в ХVІ в. і у віденських класиків, про зародження гармонійної тональності, проблем форми і жанру в музиці, музичної естетики, концептуальних засад історії музики. Проаналізувати працю К.Дальхауза «Аналіз та ціннісне судження». Критерії естетичної оцінки музичного твору

Перелік тем семінарських занять

Тема 1. Сутність поняття «герменевтичне коло» як один з основних принципів герменевтичного підходу.

Тема 2. Основні елементи філософської герменевтики: герменевтичний феномен, герменевтичний аналіз, герменевтична розмова, інтерпретація.

Тема 3. Зміст та поняття інтерпретаційної методики.

Тема 4. Інтерпретація та оцінка.

Тема 5. Поняття інтертекстуальності: інтонація, стиль, жанр. Поняття «текст» (контекст-текст-підтекст).

Тема 6. Музично-теоретичні погляди Карла Дальхауза

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1.

1. Проаналізувати праці науковців з питань становлення та розвитку герменевтичного підходу в філософському, психологічному та логіко-гносеологічному контекстах.

Тема 2.

1. Розкрити основні елементи герменевтики – герменевтичний феномен, герменевтичний аналіз, герменевтична розмова, інтерпретація.

2. Розглянути їх роль у формуванні естетичної культури.

Тема 3.

1. Виокремити основні віхи становлення та розвитку виконавської інтерпретації в Україні.

2. Робота з аудіозаписами.

3. Аналітична робота з нотним текстом.

Тема 4.

1. Виокремити естетико-стильові зв'язки інтерпретації (твір, жанр на вибір).

2. Назвати основні види архітекτονіки.

3. Робота з аудіозаписами.

4. Аналітична робота з нотним текстом.

Тема 5.

1. Виокремити поняття інтертекстуальності як поняття постмодерної текстології та як феномен взаємодії тексту і семіотичного культурного середовища.

2. Аналітична робота з нотним текстом.

Тема 6.

1. Карл Дальхауз «Аналіз і ціннісне судження» (аналітичний дискурс).

8.ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань аспірантів відбувається згідно з видами навчальної роботи, які зобов'язаний виконати кожен аспірант:

- участь у семінарському занятті (доповідь на одне із питань плану заняття, доповнення до доповідей за іншими питаннями плану заняття, участь у дискусії за темою заняття);
- співбесіда з лектором (фронтальна перевірка компетентності аспіранта);

- залік.

Критерієм аналізу якості виконання завдань та його усне викладення є максимально влучна добірка наукової інформації з переведення у форму суджень чи тверджень.

Оцінювання знань методом співбесіди з лектором визначає технологія ідентифікації компетентності аспіранта: обізнаності щодо змісту навчальної дисципліни; здатності розуміти принципи вирішення виокремлених філософських проблем.

Співбесіда з лектором проводиться в кінці семестру за наперед оголошеним розкладом. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Усні відповіді (семінарські)	Співбесіда з лектором	Сума (залік)
60	40	100

Відповіді на семінарських заняттях оцінюються за чотирибальною шкалою. Результат за 100-бальною шкалою обчислюється за формулою $x = \frac{A \cdot K}{n \cdot 5}$, де А – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні модуля, включаючи оцінки "2", n – кількість цих оцінок (не менше трьох), $\frac{A}{n}$ – середня оцінка. Якщо середня оцінка за відповіді на практичних заняттях $\frac{A}{n} \leq 2,5$, то кількість балів x дорівнює нулю.

Залік за талоном № 2 проводиться перед комісією в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна :

1. Коваль А. Герменевтичне коло у фомванні методичної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва / Коваль Анастасія Станіславівна// Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі, 2017. – №2. – С.154-158

2. Коткавирта Ю. Философская герменевтика Х.Г. Гадамера / Ю. Коткавирта ; перевод Т.Б. Маркова // Герменевтика и деконструкция / под ред. В. Штегмайера, Х. Франка, Б.В. Маркова. – СПб., 1999. – С. 47

3. Корыхалова Н.П. Интерпретация музыки / Н.П.Корыхалова. – Л.: Наука, Ленингр. отделение, 1979. – С.7-12

4. Квіт С. Герменевтика стилю / С. Квіт. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2011. – 143с.

5. Олексюк О.М. Герменевтичний підхід у вищій мистецькій освіті : кол. моногр. / О.М. Олексюк, М.М. Ткач, Д.В. Лісун. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 164с.

6. Полюга В.В. Екзистенційна парадигма музичної творчості / Вікторія Полюга // Наукові записки національного університету “Острозька академія” Вип.17. – Острог, 2015. – С.8-12

7. Полюга В. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Основи музичної герменевтики» із спеціальності 025 Музичне мистецтво (третього освітньо-наукового рівня вищої освіти): Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. І.Франка. Дрогобич, 2019. – 38с.

8. Рикер Поль. Конфликт интерпретаций. Очерки о герменевтике / Поль Рикер. – Институт философии РАН, пер. с фр. И. С. Вдовина. – М.: Академический Проект, 2008. – 695с.

9. Шиньев Е. Интертекстуальность как механизм культурного взаимодействия и социокультурный феномен / Е.Шиньев// Вестник РУДН, серия Социология, 2010. – №1. – С.81-88

10. Шлейермахер Ф. Герменевтика / Ф. Шлейермахер. – СПб., 2002. – 242 с.

11. Шпет Г.Г. Герменевтика и ее проблемы / Г.Г. Шпет. – М., 2005. – 266 с.

12. Dahlhaus C. Analyse und Werturteil / C. Dahlhaus. – Mainz, 1970. – 98p.

Допоміжна:

13. Бахтин М.М. Проблема текста в лингвистике, филологии и других гуманитарных науках. Опыт философского анализа / Бахтин М.М. // Литературно-критические статьи. – М.: Художественная литература, 1986. – 228с.

14. Гадамер Х. Т. Истина и метод / Х. Т. Гадамер. – М., 1988. – 362 с.

15. Гейченко М. Становлення та розвиток проблеми виконавської інтерпретації в Україні / Микола Гейченко// Наукові записки. Серія: педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2013. – Вип.120. – С.99-103

16. Герменевтика: философский энциклопедический словарь / [редкол. : С. С.Аверинцев, Э. А. Араб-Оглы, Л. Ф. Ильичёв и др.]. – [2-е изд.]. – М.: Сов. энциклопедия, 1989. – С. 119

17. Закирова А. Теоретические основы педагогической герменевтики / А. Закирова. – Тюмень: Изд-во ТюмГУ, 2001. – 152 с.

18. Земцовский И. Текст-Культура-Человек: опыт семантической парадигмы / И.Земцовский// Муз.академия, 1992. – №4. – С.45-52
19. Михайлов М. Стиль в музыке / М.Михайлов. – Л.: 1981. – 205с.
20. Москаленко В.Г. Творческий аспект музыкальной интерпретации (к проблеме анализа) / В.Г.Москаленко. – К.: Исследование, 1994. – 154с.
21. Полюга В.В. Феномен інтерпретації в музиці : філософський аспект / Вікторія Полюга // Практична філософія. – К. : Парапан, 2013. – №3. – С.59-64
22. Полатайко О. Герменевтичний підхід до формування естетичної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва / О.М. Полатайко// Актуальні питання мистецької освіти, 2016. – Вип.1(7). – С.3-11
23. Фатеева Н.А. Контрпункт интертекстуальности, или интертекст в мире текстов. – М., 2000. – 128с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

24. Естезіс [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://terme.ru/dictionary/179/word/yestezis>
25. Пылаев М. К. Дальхауз об аналитических критериях эстетической оценки музыки (по книге «анализ и ценностное суждение») [Електронний ресурс] / М.Е.Пылаев// Культурология, 2011. – С.66-70. – Режим доступу: <http://journals.tsu.ru/uploads/import/867/files/354-066.pdf>
26. Ханнанов И.Д. Музыкально-смысловые аспекты в трудах американских и западноевропейских музыковедов 1990-х. – 2000-х. годов [Електронний ресурс] / И.Д. Ханнанов. – Режим доступу: <http://journalpmn.com/index.php/PMN/article/viewFile/716/711>